

**РЕЗУЛЬТАТИ МАРКЕТИНГОВОГО АНАЛІЗУ
ГЕПАТОПРОТЕКТОРНИХ ЗАСОБІВ РОСЛИННОГО
ПОХОДЖЕННЯ**

І. О. Федяк, Д. В. Семенів, А. А. Журба

ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет», Україна

АНОТАЦІЯ

Проведено моніторинг стану реєстрації, асортименту, оптово-відпускних та середньозважених роздрібних вартостей рослинних гепатопротекторів групи А05В «Препарати, що застосовуються при захворюваннях печінки, ліпотропні засоби». Їх середня щорічна реєстрація становила 24 ± 5 лікарських препаратів (ЛП), рівень присутності на ринку – 75 %. Співвідношення імпорتنі : вітчизняні ЛП становило 60% : 40%; за лікарською формою переважали капсули (53,4%) і таблетки (33,3%). Оптово-відпускні ціни ЛП характеризувалися стабільністю. Найдоступніше торгове найменування на основі силімарину за роздрібною вартістю – «Силібор» (ТОВ «ФК «Здоров'я», Україна), а найвищим попитом в оптових операторів користувалися «Дарсіл» (ПрАТ «ФФ «Дарниця», Україна), «Карсил» (АТ «Софарма», Болгарія), Гепабене («Меркле ГмбХ», Німеччина). Оцінка показників соціально-економічної доступності фітогепатопротекторів показала задовільну динаміку досяжності для хворих, у першу чергу, вітчизняних аналогів.

Ключові слова: маркетинговий аналіз, щомісячний моніторинг ринку, рослинні гепатопротектори групи А05В, показники соціально-економічної доступності, хронічні гепатити.

irynaf@tvnet.if.ua

Постановка проблеми. На даний час проблема лікування хронічних гепатитів (ХГ) різної етіології набуває все більшого медичного і соціального значення як у світі, так і в Україні. Показники захворюваності не сприятливі, тому провідне місце у внутрішній медицині і клінічній фармації займають розробка застосування раціональної фармакотерапії, мотивування до дотримання режиму і правильного способу життя, профілактики з метою покращення стану пацієнта. Для проведення комплексної терапії хворих на ХГ обов'язково застосовують ЛП підтримуючої дії – гепатопротектори, основний вплив яких забезпечує функціональність печінки та нормалізацію процесів дезінтоксикації організму в цілому. Терапія цими ЛП є тривалою та

невід’ємною частиною життя хворих на ХГ. Тому особливої уваги заслуговують рослинні гепатопротектори, які найкраще виконують умову нетоксичності, що висувається до ЛП для терапії детоксикаційної лабораторії організму [1-2].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різні аспекти маркетингових досліджень групи гепатопротекторів у різні роки висвітлювали численні публікації вітчизняних авторських колективів на чолі із: Слободянюком М.М. (2008) [3], Немченко А.С. (2008, 2011) [4-5], Яковлева Л.В. (2010) [6], Федяк І.О. (2010, 2015) [7-8], Поповичем В.П. (2011, 2012) [9-10], Гудзенком О.П. (2013) [11], Герушем О.В. [12], Бурдаком К.С. [13], Малим В.В. [14] (усі 2016), Матяшовою Н.О. (2017) [15].

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Оскільки ЛП гепатотропної дії користуються попитом у споживачів, тому ця група має попит і на здійснення маркетингових досліджень. Актуальним завданням було проведення моніторингу 3-х показників доступності (C_{liq} , $C_{a.s}$, D) рослинних гепатопротекторних препаратів (РГП) упродовж 8-ми місяців 2017 р., що не було зроблено.

Формулювання цілей статті. Мета роботи – висвітлення результатів маркетингового аналізу РГП групи А05В «Препарати, що застосовуються при захворюваннях печінки, ліпотропні засоби». Завдання: здійснити оцінку стану реєстрації, асортименту, попиту, оптово-відпускних та середньозважених роздрібних вартостей, показників соціально-економічної доступності за коефіцієнтами ліквідності ціни (C_{liq}), адекватності платоспроможності населення ($C_{a.s}$), доступності (D) методом моніторингу. Об’єкти дослідження: дані Державного реєстру лікарських засобів (ЛЗ) України (<http://www.drlz.com.ua/>), «Програмного комплексу «Аптека» (<http://pharmbase.com.ua/uk/optovi-propozitsiyi/>), Компендіуму. Лікарські препарати (<https://compendium.com.ua/prices/>), Державної служби статистики України (<http://www.ukrstat.gov.ua/>); предмет: РГП АТС-підгруп А05В А03 «Силімарин», А05В А50 «Різні ЛП» та А05В А53 «Силімарин, комбінації».

C_{liq} розраховували за формулою [16]:

$$C_{liq} = (C_{max} - C_{min}) / C_{min},$$

де C_{liq} – коефіцієнт ліквідності ціни;

C_{max} – максимальна оптово-відпускна ціна ЛП кожного місяця;

C_{min} – мінімальна оптово-відпускна ціна ЛП кожного місяця.

$C_{a.s}$ розраховували за формулою [16]:

$$C_{a.s.} = \frac{\bar{P}}{W_{a.w.}} \times 100 \%$$

де $C_{a.s.}$ – коефіцієнт адекватності платоспроможності населення;

\bar{P} – середня роздрібна ціна ЛП кожного місяця;

$W_{a.w.}$ – середня заробітна плата кожного місяця.

D розраховували за формулою [16]:

$$D = \frac{I_x \times Z_{min}}{I_g \times V_k},$$

де I_x – індекс зміни середньої заробітної плати за кожен місяць моніторингу;

Z_{min} – мінімальна заробітна плата в країні за аналогічний період;

V_k – прожитковий мінімум за досліджуваний період;

I_g – зведений індекс ціни на ЛП (поточний місяць відносно попереднього).

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналіз Державного реєстру ЛЗ України дозволив виявити, що в АТС-класифікаційній групі А05В «Засоби для терапії печінки, ліпотропні препарати» рослинні гепатопротектори входять до підгруп А05В А03 «Силімарин», А05В А50 «Різні ЛП» та А05В А53 «Силімарин, комбінації». Маркетинговий аналіз РГП розпочато із оцінки динаміки їх реєстрації в Україні за 10 років за даними Компендіумів відповідних років і Державного реєстру ЛЗ. Результати дослідження представлені на рис. 1.

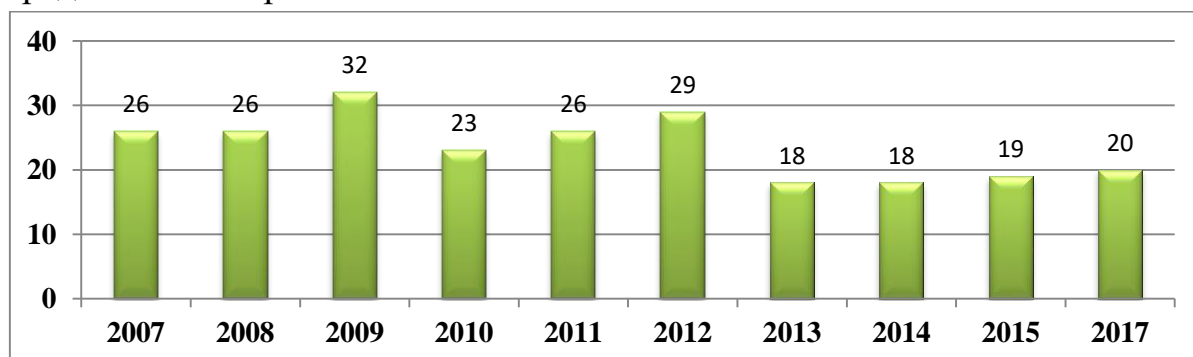

Рис. 1. Динаміка кількості зареєстрованих РГП групи А05ВА в Україні (2007–2017).

Оцінка стану реєстрації РГП, показана на рис. 1, виявила достатній їх асортимент із піком реєстрації у 2009 р. та її спадом у 2013–2015 рр. Отже, фармацевтичний ринок (ФР) має достатньо можливостей щодо забезпечення даною групою ЛП. На рис. 2 представлений розподіл зареєстрованих РГП на групи за походженням.

За одержаними результатами, поданими на рис. 2, встановлено, що найбільшу частку серед зареєстрованих РГП (2007-2017) традиційно

займали однокомпонентні ЛП на основі силімарину (від 34,48% у 2012 до 50,0 % у 2014). На другому місці за частками у 2007–2013 рр. були «Різні

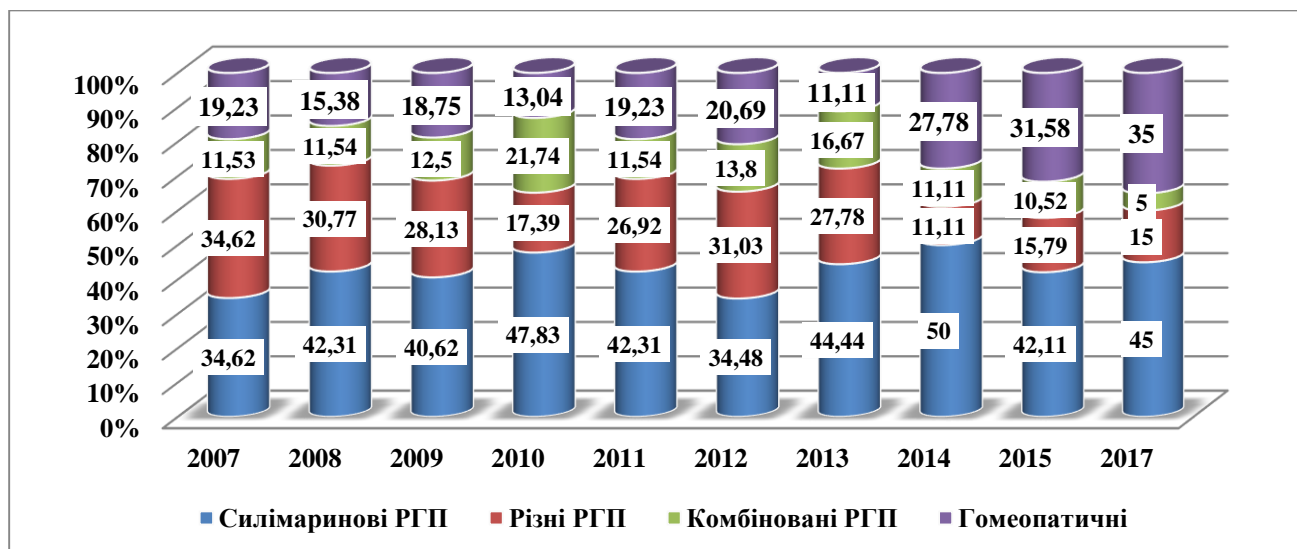

Рис. 2. Розподіл зареєстрованих РГП на класи ЛП за походженням (2007–2017).

РГП», які включають в себе одно- та багатокомпонентні рослинні препарати (17,39%–34,62%), однак у 2014 – 2017 рр. вони поступилися другим місцем гомеопатичним препаратам, а їх частки становили 11,11%– 15,79%. Гомеопатичні ЛП до 2012 р. посідали третю сходинку з діапазоном часток 20,69%– 13,04 %, а з 2014 р. їх кількість збільшилася і вони піднялися в рейтингу позицій (27,78%–35%). Останню позицію переважно посідали комбіновані РГП на основі силімарину та інших діючих речовин (5%–21,74%).

Аналізом було встановлено, що не усі зареєстровані РГП присутні на вітчизняному ФР. Так, наприкінці 2017 р. із 20 ЛП з Державного реєстру оптовий сегмент ФР пропонував 15 ЛП. Їх поділ за країнами-виробниками поданий на рис. 3.

Установлено, що в структурі асортименту РГП іноземні препарати переважали над вітчизняними (60 % імпортованих проти 40% українських РГП на ринку). Проте за кількістю фітогепатопротекторів, що виробляються в межах однієї країни, Україна посідала перше місце (рис. 3). З-закордону імпортовані РГП постачали 4 країни: Німеччина, Індія (по 20 % від загально групового асортименту), Болгарія (13,4 %), Австралія (6,6 %).

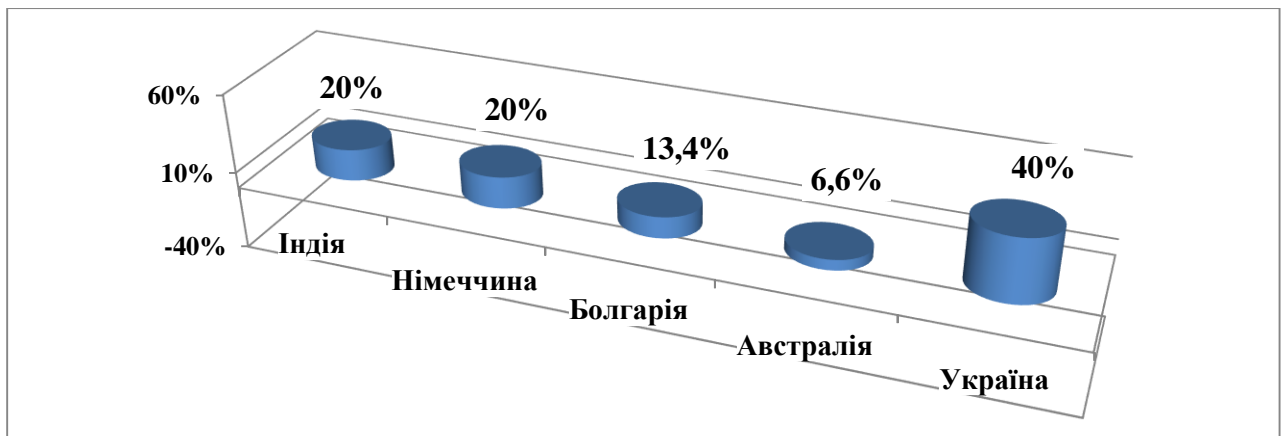

Рис. 3. Розподіл РГП, присутніх на ФР, за країнами-виробниками (01.12.2017).

Випуск вітчизняних гепатопротекторів рослинного походження здійснювали 4 заводи-виробники: ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я» (3 ЛП), ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця», «Фармацевтична компанія «Віола» та «Фармацевтична компанія «Фітофарм» (по 1 ЛП кожен).

Сегментація ФР препаратів за лікарськими формами (ЛФ) подана на рис. 4.

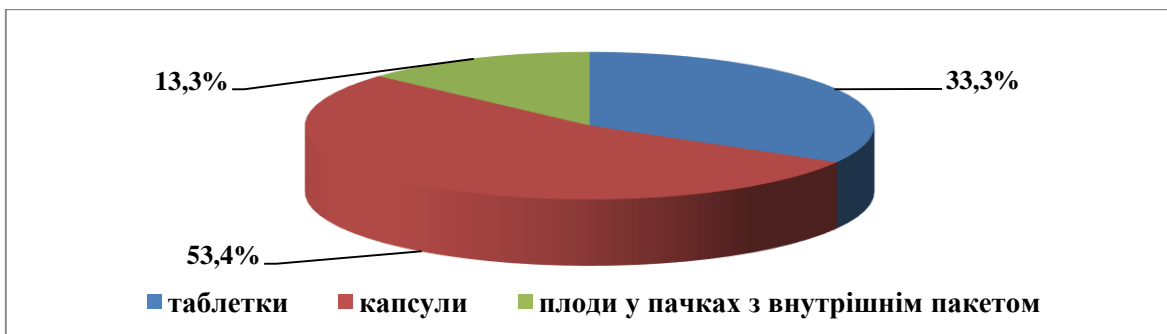

Рис. 4. Розподіл рослинних гепатопротекторів за ЛФ.

Отже, встановлено (рис. 4), що усі РГП випускаються у вигляді твердих ЛФ: капсул (53,4%), таблеток (33,3%), плодів у пачках з внутрішнім пакетом (13,3%).

Маркетинговий аналіз РГП було продовжено оцінкою показників соціально-економічної доступності монопрепаратів на основі силімарину для лікування порушень гепатобіліарної системи. Був проведений моніторинг вітчизняного ФР за оптово-відпускними (рис. 5) та роздрібними цінами упродовж 8 місяців 2017 р.

За даними цінового аналізу (рис. 5) виявлено, що аналізовані рослинні препарати з підгрупи А05ВА03 «Силімарин» характеризуються

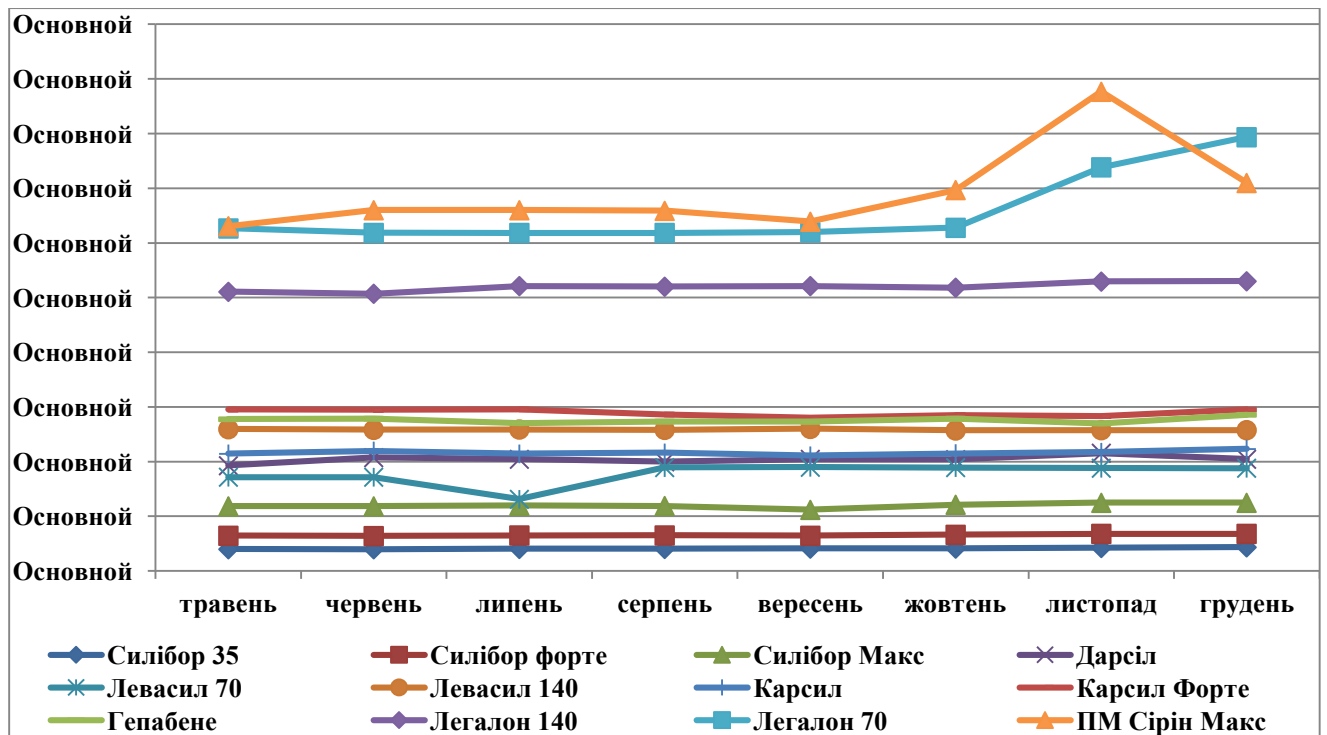

Рис. 5. Динаміка середніх оптово-відпускних цін РГП на основі силімарину (травень–грудень 2017 р.).

стабільністю за показником «середня оптово-відпускна ціна ЛП». Усі 12 РГП були присутні на фармацевтичному ринку упродовж періоду дослідження, а їх оптово-відпускні ціни були у діапазонах: Силібор (ТОВ «ФК «Здоров'я», Україна), табл. 35 мг № 25 [19,91–21,78грн.]; Силібор Форте (ТОВ «ФК «Здоров'я», Україна), капс. 70 мг № 20 [32,01–33,99 грн.]; Силібор Макс (ТОВ «ФК «Здоров'я», Україна), капс. 140 мг № 20 [56,13–62,57 грн.]; Левасил («Мікро Лабс Лтд», Індія), капс. 70 мг № 30 [65,67–95,0 грн.]; Дарсіл (ПрАТ «ФФ «Дарниця», Україна), табл. 22,5 мг № 100 [96,42–107,77 грн.]; Карсил (АТ «Софарма», Болгарія), табл. 22,5 мг № 80 [105,55–111,75 грн.]; Левасил («Мікро Лабс Лтд», Індія), капс. 140 мг № 30 [129,06–130,14 грн.]; Гепабене («Меркле ГмбХ», Німеччина), капс. № 30 [134,9–142,8 грн.]; Карсил Форте (АТ «Софарма», Болгарія), капс. 90 мг № 30 [140,07–147,9 грн.]; Легалон («Мікро Лабс Лтд», Індія), капс. 140 мг №30 [253,59–265,04 грн.]; Легалон («Мадаус ГмбХ», Німеччина), капс. 70 мг № 60 [309,13–369,89грн.]; ПМ Сірін Макс («Австраліан Фарм. Мануфактурерс Пті Лтд», Австралія), табл. № 30 [315,25–438,42 грн.].

На рис. 6 представлена динаміка кількості постачальників силімаринових ЛП, яка підтвердила традиційно добре постачання даної групи ЛП.

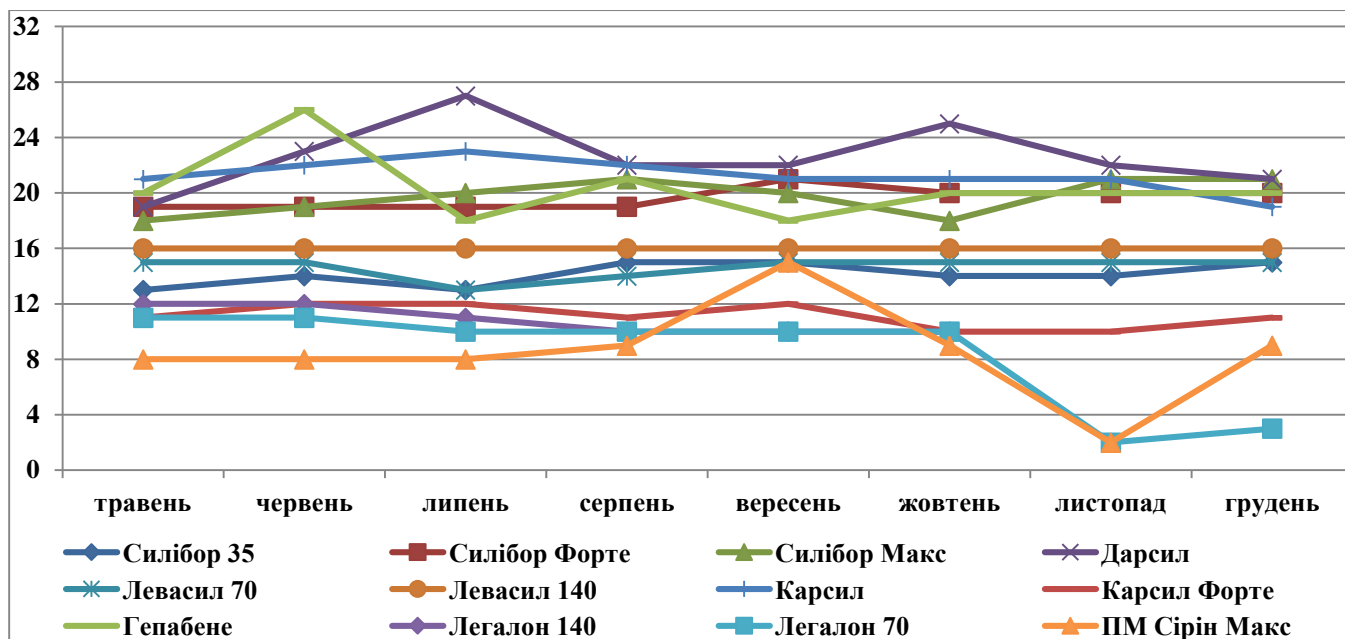

Рис. 6. Динаміка кількості оптових постачальників, які забезпечували ринок рослинними гепатотропними ЛПІ на основі силімарину (травень–грудень 2017 р.).

Отже, у середньому кількість постачальників РГП становила 16 ± 5 . У більшості ЛПІ їх число не змінилось або частково зросло, окрім ПМ Сірін Макс (Австралія) – кількість постачальників у листопаді 2017 р. зменшилась з 9 до 2; окрім того, спад кількості операторів у листопаді був у Легалону 70 (Німеччина) – їх кількість зменшилась до 2, порівняно з жовтнем, а у грудні – становила 3 оптові фірми (рис. 6).

Опісля було оцінено вартість 70 мг силімарину у таблетках / капсулах восьми препаратів-аналогів. Комбіновані РГП даному аналізу не підлягали. За основу була взята середня роздрібна ціна препаратів упродовж аналізованого періоду (рис. 7).

Отже, за результатами порівняльної оцінки, представленої на рис. 7, найдоступнішим ЛПІ силімарину на роздрібному вітчизняному ринку є український ЛПІ виробництва ТОВ «ФК «Здоров'я» Силібор Макс, капсули по 140 мг із середньою роздрібною вартістю 70 мг силімарину – 1,7 грн., друге місце за ціновою доступністю розділили 2 ЛПІ того ж виробника: Силібор, капсули по 35 мг і Силібор Форте, капсули по 70 мг – 1,8 грн. А найдорожчими були 2 німецькі ЛПІ фірми «Madaus»: Легалон, капсули по 140 мг (5,12 грн.) та Легалон, капсули по 70 мг (6,23 грн.).

За даними восьмимісячного моніторингу цін РГП було проведено оцінку їх соціально-економічної досяжності для пацієнтів за динамікою коефіцієнтів ліквідності (C_{liq}), адекватності платоспроможності населення

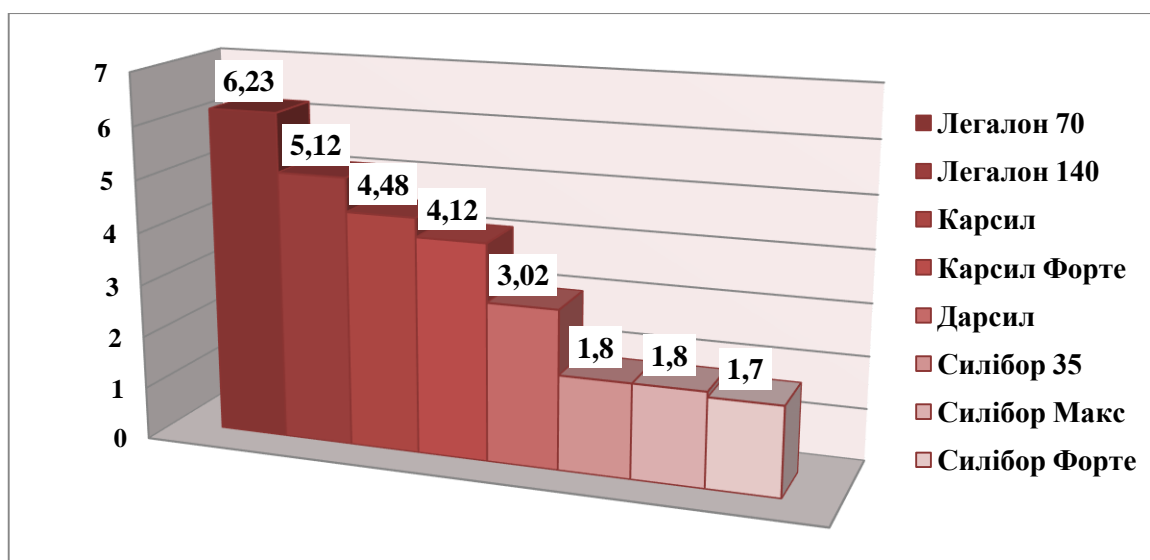

Рис. 7. Середня роздрібна ціна 1 таблетки / капсули силімарину в дозуванні 70 мг

(Ca.s), доступності (D). Графіки динаміки коефіцієнта ліквідності представлені на рис. 8.

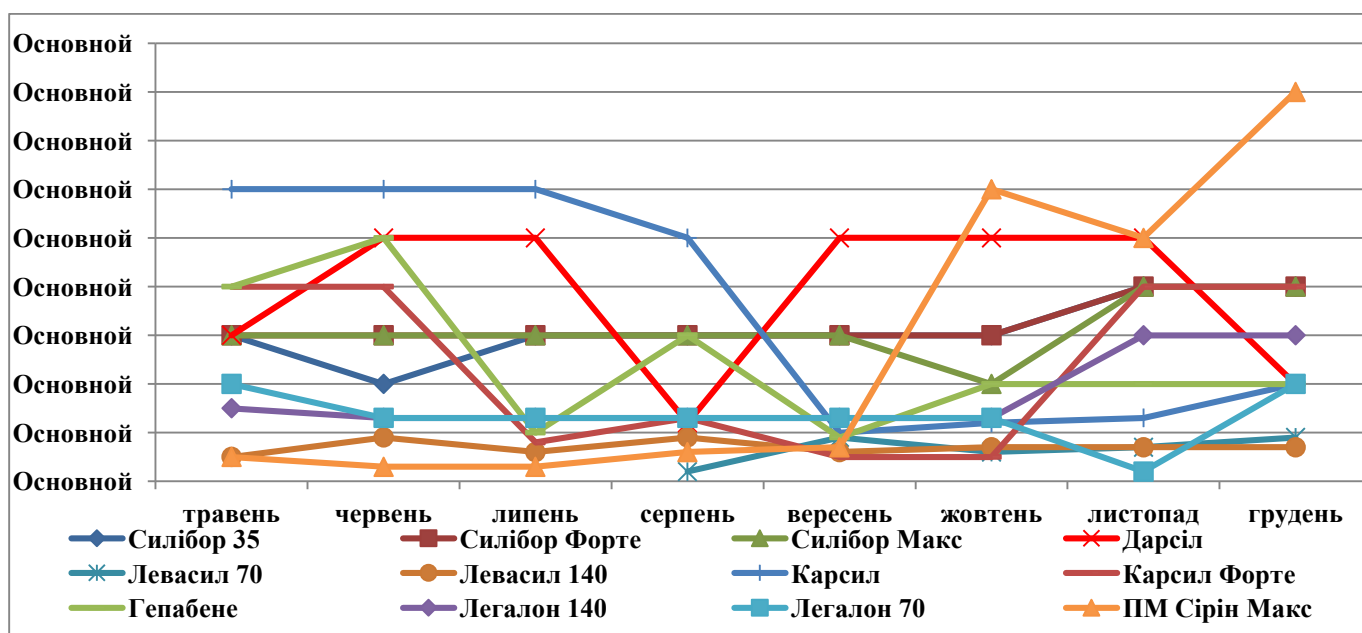

Рис. 8. Динаміка C_{liq} рослинних гепатопротекторних ЛП (травень–грудень 2017 р.).

Узагальнюючи дані моніторингу коефіцієнта ліквідності, показані на рис. 8, слід зазначити, що C_{liq} 12-ти ЛП гепатопротекторної дії рослинного походження, за якими велося спостереження, був $\leq 0,5$ (у середньому $0,24 \pm 0,11$), що є найбільш прийнятним по відношенню до пацієнтів. Лише окремими місяцями відбувався стрибок C_{liq} деяких ЛП (ПМ Сірін Макс, Да-

рсіл), однак цей ріст не був системним. А у Карсилу, навпаки, найвищі значення C_{liq} (0,5) спостерігалися упродовж перших трьох місяців аналізованого періоду.

Оскільки роздрібна ціна формується від оптової, то у залежності від постачальника роздрібні ціни на однакові ЛП можуть значно відрізнятись, що створює дискомфорт при їх призначенні та можливості придбання хворими. Тому наступним етапом був визначений коефіцієнт платоспроможності населення, який є відношенням роздрібною ціни ЛП до середньої заробітної плати в Україні (рис. 9).

Як свідчить динаміка $Ca.s$ (рис. 9), для вітчизняних РГП він характеризувався стабільно однаковими значеннями у середньому діапазоні 0,41%–2,44%, для більшості імпортних – незначним спадом наприкінці моніторингу (1,7%–6,%), окрім торгового найменування «Левасил», значення $Ca.s$ 2 ЛП яких зросло в останній місяць моніторингу, порівняно з першим (1,9% проти 6,7% для Левасилу 70 та 2,8% проти 4,7% для Левасилу 140). Загалом $Ca.s$ середнє для усіх досліджуваних РГП становило $3,04 \pm 2,01\%$ – від 0,41% у Силібор 35 до 7,01% у ПМ Сірін Макс.

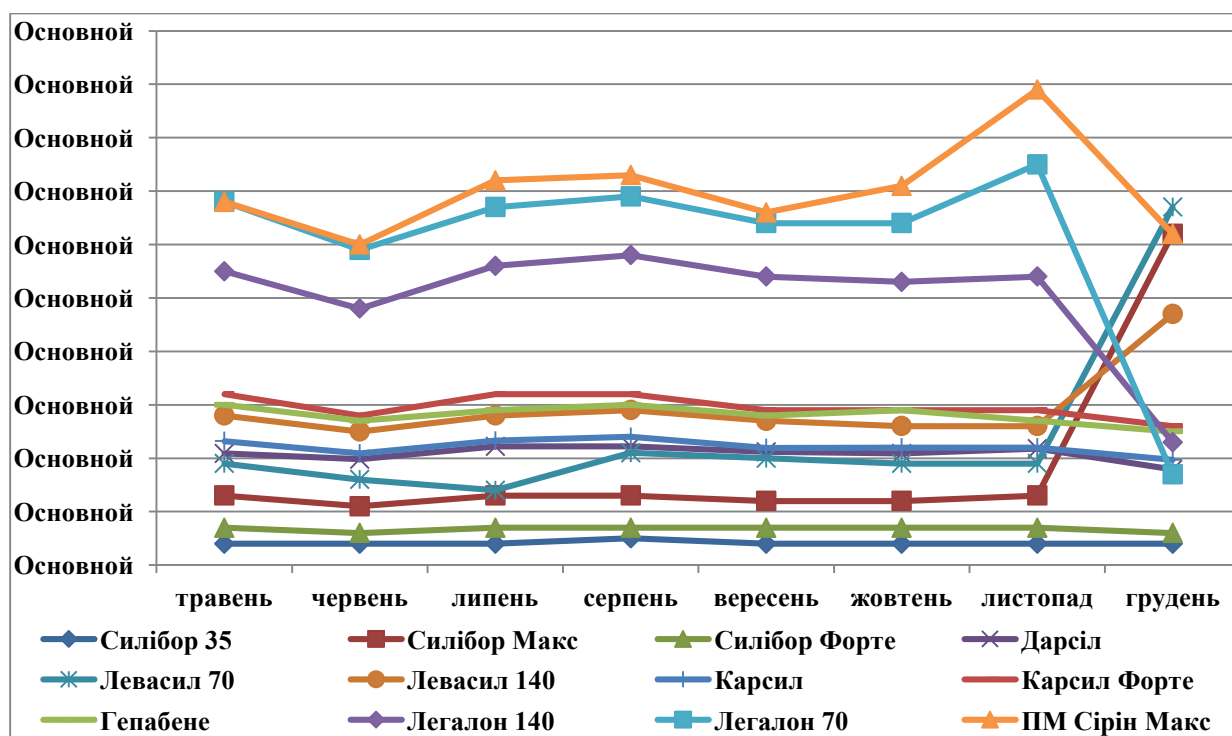

Рис. 9. Динаміка $Ca.s$ рослинних гепатопротекторних ЛП (травень–грудень 2017 р.).

Отже, Са.с окремих ЛП (Легалон 70, Легалон 140, ПМ Сірін Макс) був значно вищий, порівняно з іншими РГП, до того зріс наприкінці дослідження, що означає погіршення їх фінансової доступності, порівняно з початком аналізу та іншими РГП.

Результати моніторингу третього показника досяжності РГП (D) показали, що середнє його значення становило $1,98 \pm 0,08$, що свідчить про умовну доступність даних ЛП для споживачів за цим показником (рис. 10).

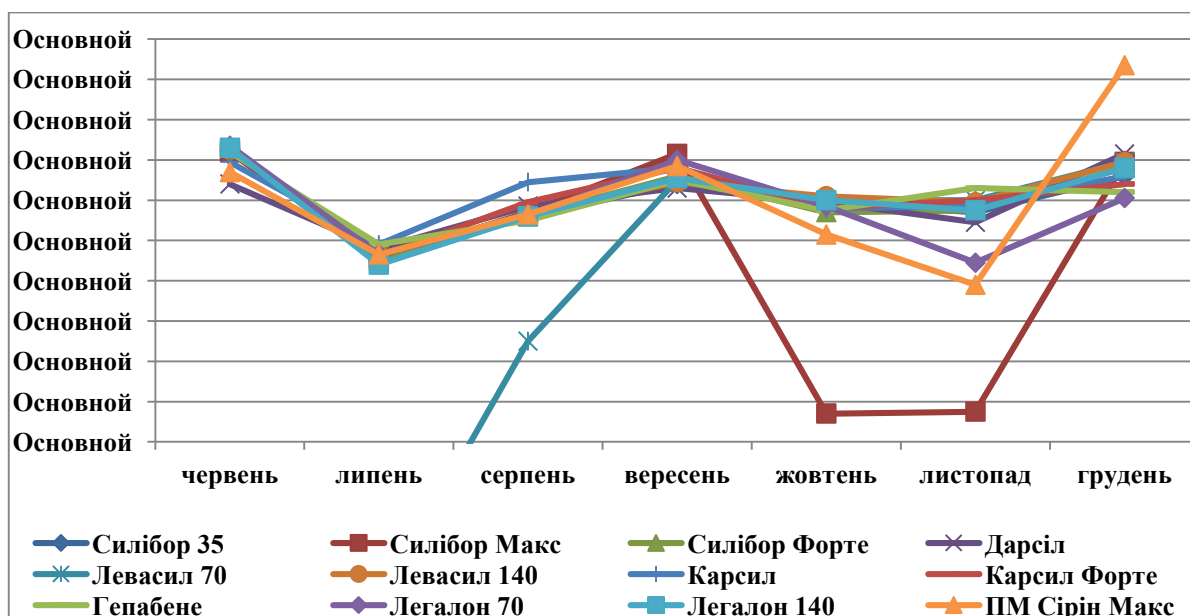

Рис. 10. Динаміка D рослинних гепатопротекторних ЛП (травень–листопад 2017 р.)

Як вказують дані рис. 10, значення D для деяких досліджуваних РГП у певних місяцях було меншим, порівняно із рештою ЛП. Зокрема для Силібору Макс D становив 0,94–0,95 у жовтні–листопаді, D Левасилу 70 у серпні місяці дорівнював 1,3, що вказує на підйом їх цін саме у цих періодах, порівняно з іншими. За одержаними результатами можна зробити висновок про умовну доступність РГП.

Висновки.

1. За даними Державного реєстру ЛЗ України, Компендіумів 2007–2015 рр., Програмного комплексу «Аптека online.ua» та «Компендіум. Лікарські препарати» проведено моніторинг стану реєстрації, асортименту, оптово-відпускних та середньозважених роздрібних вартостей рослинних гепатопротекторів групи А05В «Засоби для терапії печінки, ліпотропні препарати» в Україні.

2. Виявлено, що упродовж 2007–2017 рр. рослинні гепатопротектори були достатньо представлені у Державному реєстрі ЛЗ з піком реєстрації у 2009 (32 ЛП) та спадом у 2013–2014 рр. (по 18 ЛП). Серед них традиційно переважали однокомпонентні ЛП на основі силімарину (від 34,48% у 2012 до 50,0 % у 2014), в останні роки збільшилася кількість гомеопатичних препаратів цієї групи (від 11,11% у 2013 р. до 35% у 2017 р.). На ринку були присутні 75 % від зареєстрованих фітогепатопротекторів. Серед них імпорتنі засоби становили 60 % та були німецького, індійського (по 20 %), болгарського (13,4%), австралійського походження (6,6%). За ЛФ переважали капсули (53,4%) і таблетки (33,3%).
3. Ціновий аналіз показав стабільність оптово-відпускних цін рослинних гепатопротекторів на основі силімарину, а найдоступнішим за роздрібною вартістю 70 мг силімарину було вітчизняне торгове найменування «Силібор» ТОВ «ФК «Здоров'я» (1,7–1,8 грн.), найдорожчим – «Легалон» німецької фірми «Madaus» (5,12–6,23 грн.). Водночас найвищим попитом в оптових операторів користувалися торгові найменування «Дарсил» (ПрАТ «ФФ «Дарниця», Україна), «Карсил» (АТ «Софарма», Болгарія), Гепабене («Меркле ГмбХ», Німеччина), які у середньому пропонували 23, 21, 20 постачальників відповідно. Загалом на оптовому ринку попит на ці засоби становив 16 ± 5 .
4. Оцінка показників соціально-економічної доступності рослинних гепатопротекторів на основі силімарину показала задовільну динаміку їх коефіцієнтів ліквідності (C_{liq}), адекватності платоспроможності населення ($Ca.s$), доступності (D). Так, середні показники C_{liq} , $Ca.s$, D становили $0,24 \pm 0,11$; $3,04 \pm 2,01\%$; $1,98 \pm 0,08$ відповідно. Це вказує на доступність силімаринових фітогепатопротекторів для пацієнтів різної платіжної спроможності. Оптовий ринок досліджуваних препаратів також виявився лояльним до співвітчизників.

Перспективи подальших досліджень. Доцільно продовжити оцінку РГП шляхом визначення пріоритетів їх призначення за даними реальної клінічної практики.

Перелік використаних джерел інформації

1. Яковлева О. О. Клінічна фармакологія лікарських засобів для лікування захворювань органів травлення : [навч.-метод. посіб.] / Яковлева О. О., Півторак К. В., Феджага І. В. – Вінниця : Нова книга, 2014. – 285 с.
2. Звягинцева Т. Д. Хронические заболевания печени: фокус на поликомпозиционные растительные гепатопротекторы антиоксиданты [Текст] /

- Т. Д. Звягинцева, А. И. Чернобай // Сучасна гастроентерологія. – 2014. – № 4. – С. 70–76
3. Слободянюк Н. Н. Рынок препаратов для лечения патологий гепатобилиарной системы в Украине / Н. Н. Слободянюк, Г. Б. Котляров // Провизор. – 2008. – №3. – Режим доступа: http://www.provisor.com.ua/archive/2008/N03/patal_308.php.
 4. Немченко А. С. Дослідження вітчизняного ринку гепатотропних засобів. Повідомлення 1 [Текст] / А. С. Немченко, А. Р. Грицик, І. О. Федяк // Ліки України. – 2008. – № 2. – С. 102–107.
 5. Немченко А. С. Маркетинговий, нормативно-правовий, експертний, фармакоекономічний аналіз гепатопротекторних препаратів групи А05В: Методичні рекомендації МОЗ України [Текст] / А. С. Немченко, І. О. Федяк, А. Р. Грицик // Львів: ДП МВС України «Львів-Інформ-Ресурси», 2011. – 31 с.
 6. Яковлева Л. В. АВС-аналіз використання в аптеці засобів для лікування захворювань печінки [Текст] / Л. В. Яковлева, О. В. Геруш, О. Б. Леницька [та ін.] // Фармація України. Погляд у майбутнє: Матер. VII Нац. з'їзду фармацевтів України, у 2 т. – Х.: НФУ, 2010. – Т. 2. – С. 402.
 7. Федяк І. О. Результати дослідження доцільності включення гепатопротекторів у формулярний перелік методом експертної оцінки [Текст] / І. О. Федяк, А. С. Немченко, Ю. В. Корж // Ліки України. – 2011. – № 3. – С. 110–114.
 8. Федяк І. О. Протокол провізора (фармацевта) зі сприяння прихильності до лікування хворих на хронічні гепатити як елемент стандартизованої фармацевтичної допомоги [Текст] / І. О. Федяк, О. В. Максименко / Управління, економіка та забезпечення якості в фармації. – 2015. – № 4. – С. 67–74.
 9. Попович В. П. Дослідження асортименту гепатопротекторів на фармацевтичному ринку України [Текст] / В.П. Попович // Фармакологія та лікарська токсикологія. – 2011. – №1 (20). – С. 75–81.
 10. Попович В. П. Тенденції ринку гепатопротекторів в Україні [Текст] / В. П. Попович, Б. П. Громовик, П. В. Глуховський // Актуальні питання фармацевтичної і медичної науки та практики. – 2012. – № 1. – С. 95–99.
 11. Гудзенко О. П. Дослідження асортименту гепатопротекторів, представлених на вітчизняному фармацевтичному ринку [Текст] / О. П. Гудзенко, І. О. Левченко, К. І. Козицька // Український медичний альманах. – 2013. – № 2. – С. 114–116.

12. Геруш О. В. Анализ ассортимента и доступности гепатотропных лекарственных средств на фармацевтическом рынке Украины [Текст] / О. В. Геруш, О. В. Ткачева // ScienceRise. Pharmaceutical Science. – 2016. – № 3 (3). – С. 37–44.
13. Бурдак К. С. Гепатопротектори в лікуванні захворювань печінки: порівняльна характеристика [Текст] / К. С. Бурдак, Т. Г. Ярних, М. І. Борщевська // Сучасні досягнення фармацевтичної технології та біотехнології : зб. наук. пр. – Х., 2016. – С. 734–738.
14. Малый В. В. Изучение эффективности продвижения гепатотропных лекарственных средств на основе анкетирования фармацевтических работников [Текст] / В. В. Малый, Истанис Марвек Медхат Муса, С. В. Жадько // Соціальна фармація в охороні здоров'я. – 2016. – Т. 2, № 4. – С. 58–66.
15. Матяшова Н. О. Аналіз асортименту та соціально-економічної доступності гепатопротекторів в Україні [Текст] / Н. О. Матяшова, О. В. Ткачова // Клінічна фармація. – 2017. – № 1. – С. 25–28.
16. Федяк І. О. Динамічний маркетинговий аналіз вітчизняного ринку противірусних лікарських засобів груп J05AB01, J05AX05, J05AX10 [Текст] / І. О. Федяк, І. І. Іванюлик // Фармацевтичний часопис. – 2016. – № 4. – С. 24–32.

References:

1. Iakovleva O.O., Pivtorak K.V., Fedzhaha I.V. (2014) Klinichna farmakolohiia likarskykh zasobiv dlia likuvannia zakhvoriuvan orhaniv travlennia. Vinnytsia: Nova knyha, 285.
2. Zviahyntseva T.D., Chernobai A.Y. (2014). Suchasna hastroenterolohiia, 4, 70-76.
3. Slobodianiuk N.N., Kotliarov H.B. (2008). Provyzor, 3.
4. Nemchenko A.S., Hrytsyk A.R., Fediak I.O. (2008). Liky Ukrainy, 2, 102-107.
5. Nemchenko A.S., Fediak I.O., Hrytsyk A.R. (2011) Marketynhovyi, normatyvno-pravovyi, ekspertnyi, farmakoeconomicnyi analiz hepatoprotektoornykh preparativ hrupy A05V. Lviv: DP MVS Ukrainy «Lviv–Inform–Resursy», 31.
6. Iakovlieva L.V., Herush O.V., Lenytska O.B. [ta in.] (2010) Materialy VII Natsionalnoho zizdu farmatsevtiv Ukrainy, Kharkiv : NFaU, 2, 402.
7. Fediak I.O., Nemchenko A.S., Korzh Yu. V. (2011). Liky Ukrainy, 3, 110-114.

8. Fediak I.O., Maksymenko O.V. (2015). Upravlinnia, ekonomika ta zabezpechennia yakosti v farmatsii, 4, 67-74.
9. Popovych V.P. (2011). Farmakolohiia ta likarska toksykolohiia, 1 (20), 75-81.
10. Popovych V.P., Hromovyk B.P., Hlukhovskiy P.V. (2010). Aktualni pytannia farmatsevychnoi i medychnoi nauky ta praktyky, 1, 95-99.
11. Hudzenko O.P., Levchenko I.O., Kozytska K.I. (2013). Ukrainyskyi medychnyi almanakh, 2, 114-116.
12. Herush O.V., Tkacheva O.V. (2016). ScienceRise. Pharmaceutical Science, 3, 37-44.
13. Burdak K.S., Yarnykh T.H., Borshchevska M.I. (2016). Suchasni dosiahnennia farmatsevychnoi tekhnolohii ta biotekhnolohii : zb. nauk. prats, Kharkiv, 734-738.
14. Malyi V.V., Istanis Marvek Medkhat Musa, Zhadko S.V. (2016). Sotsialna farmatsiia v okhoroni zdorovia, 2(4), 58-66.
15. Matiashova N.O., Tkachova O.V. (2017). Klinichna farmatsiia, 1, 25-28.
16. Fediak I., Ivaniulyk I. (2016). Farmatsevychnyi chasopys, 4, 24-32.

UDC: 615.322 + 616-071 + 616.36-002

I.O. Fedyak, D.V. Semeniv, A.A. Zhurba

Results of marketing analysis of hepatoprotective drugs of plante origin

The state of registration, assortment, wholesale prices and retail prices of plant hepatoprotectors group A05B «Drugs used in liver diseases, lipotropic agents» was monitored. Their average annual registration was 24 ± 5 drugs, the level of presence in the market – 75%. Ratio import to domestic drugs was 60%: 40%; capsules (53.4%) and tablets (33.3%) were dominant in the pharmaceutical form. Wholesale and retail prices of drugs were characterized by stability. The most accessible trademark on the basis of silymarin at retail prices is «Silibor» («Zdorovya», Ukraine); «Darsil» («Darnitsa», Ukraine), «Karsil» («Sopharma», Bulgaria), Gepabene («Merckle GmbH», Germany) used the highest demand from wholesale operators. Estimation of indicators of socio-economic availability of phytohepatoprotectors showed good availability for patients, in the first place, for domestic analogues.

Key words: marketing analysis, monthly market monitoring, plant hepatoprotectors group A05B, indicators of socio-economic availability, chronic hepatitis.

УДК: 615.322 + 616-071 + 616.36-002

И. А. Федяк, Д. В. Семенив, А. А. Журба

Результаты маркетингового анализа гепатопротекторных средств растительного происхождения

Проведен мониторинг состояния регистрации, ассортимента, оптово-отпускных и средневзвешенных розничных цен растительных гепатопротекторов группы А05В «Препараты, применяемые при заболеваниях печени, липотропные средства». Их средняя ежегодная регистрация составляла 24 ± 5 лекарственных препаратов (ЛП), уровень присутствия на рынке – 75%. Соотношение импортные : отечественные ЛП составило 60% : 40%; за лекарственной формой преобладали капсулы (53,4%) и таблетки (33,3%). Оптово-отпускные цены ЛП характеризовались стабильностью. Наиболее доступное торговое наименование на основе силимарина по розничной стоимости – «Силибор» («Здоровье», Украина), а высоким спросом у оптовых операторов пользовались «Дарсил» («Дарница», Украина), «Карсил» («Софарма», Болгария), Гепабене («Меркле ГмбХ», Германия). Оценка показателей социально-экономической доступности фитогепатопротекторив показала удовлетворительную динамику достигаемости для больных, в первую очередь, отечественных аналогов.

Ключевые слова: маркетинговый анализ, ежемесячный мониторинг рынка, растительные гепатопротекторы группы А05В, показатели социально-экономической доступности, хронические гепатиты.